

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

Reverendissimo Et Illvstrissimo Principi Ac Domino, D[omi]no Ioanni
Christophoro Episcopo Eystettensi, &c. Jacobvs Gretservs Societatis Iesv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

REVERENDIS-
SIMO ET ILLUSTRIS-
SIMO PRINCIPI AC DO-
MINO, D.^{NO} IOANNI CHRI-
STOPHORO EPISCOPO
EYSTETTENSI, &C.

JACOBVS GRETSERVS
Societatis IESV.

Epis copatum Eystettensem, *Re-
uerendissime & Illustrissime*
Antistes, duas potissimum ob
causas felicem & admirandum
esse arbitror, primò, propter ipsos Episco-
pos, quorum plerique sanctitate, morum
integritate, & pia sollicitudine pro grege si-
bi commisso spectatissimã vitam egerunt,
vt intelliget, qui Indicem historicum om-
nium Præsulum Eystettenfium percurrere
voluerit, vt, proinde, S. WILLIBALDVS
cum throno, pedo, & infula, probitatem
* 2 quo-

EPISTOLA

quoq; ad successores suos transmittere videatur, præcipuè pacis, & publicæ quietis studium, de quo Caspar Bruschius in Catalogo suo, hæc obseruatione prorsus digna scripsit; Laudans enim Albertum hoc nomine secundum Episcopum, ait, eum pacis, vt cæteros ferè omnes antecessores suos fuisse studiosissimum. *Qua insigni virtute, inquit Bruschius, longè excellit Episcopus iste Aureatensis, omnes alios, quos habet uniuersa Germania; soli enim Aichstadiani conseruanda pacis & tranquillitatis publicæ, semper amantes ac studiosi, nunquam arma sumpsisse, nunquam bella gessisse, aut ullius inquietis auctores fuisse leguntur.*

Hinc etiam accidit, vt tempore grauissimorum schismatum, quæ Ecclesiam Catholicam diuexabant & lacerabant, Episcopatus iste, eiusque præfides in moti perstiterint, quasi in alio, non in illo orbe versarentur, qui tot & tam turbulentis turbis concutiebatur. Quid sub illis dissensionibus, quæ fuere inter Romanos Pontifices & Imperatores Henricum IV. Henricum V.

Fride-

DEDICATORIA.

Fridericum I. & Fridericum II. nō passi sunt vicini Præsules, Archiepiscopi Salisburgenses, Episcopi Ratisbonenses, Passauientes, Frisingenses, Augustani? Quoties de sede sua deiecti, & in exilium pulsi fuere? Quoties rebus omnibus spoliati, dirisq; modis exagitati? nec gregi percussis Pastorib⁹ pax fuit; denuò enim veritas illius oraculi patefacienda erat: *Percutiam pastorem & dispergentur oves gregis.* Nihil simile de Eystadij Episcopis & Diocesanis in superioris memorię annalib⁹ reperiò: sub vmbra S. WILLIBALDI inter colles suos, fluctus illos plusquā decumanos declinarunt: Neq; ideo hoc euenisse censendum est, quod ad arbitrium Imperatorum sese fingerent & refingerent, ac cum illis Christi in terris Vicario repugnarent (hoc enim vel maximè discordias concire solet) sed quia Diui Tutelares è cœlo subueniebant, & omnia singulari cura ad pacem & tranquillitatem dirigebant. Quod si vnus ad Henrici IV. partes contra Gregorium VII. concessit; at pedem retulit; nec proditum est labe hac schismatica subdi-

EPISTOLA

tos fuisse contaminatos, & in diuersa studia, vt fit, distractos.

Secundò: Eundem Episcopatū, cui *Illustriſſima ueſtra Ceſtudo* præſt felicem & admirandum prædico etiam propter ſubditos, qui ſub temporali ditione & Iurisdictione Antiftitum Eyſtettensium tenentur. Obeat quis Germaniam, historiasque euoluat, & inueniet, niſi fallor, Episcoporum quorundam ſubditos ſæpius contumaciter rebelles, qui armis ad officium reducendi fuerint; imò qui ſæpè nec armis ad obſequium reuocari potuerint, ſed excuſſo iugo inuerecundè clamitauerint: **NON SERVIAM.** Et hoc etiam annis illis, qui funeſtas horum temporum ſectas antecceſſerunt, quando noua iſta *Predicantium* Monſtra, Germania nec viderat, nec nouerat. Nihil huius de Eyſtettensibus ſubditis litterarum monumenta tradunt. Quietè & pacificè ſub ſceptro VVilibaldino conquieuerunt, & tum demum beatos ſe fore reputarunt, ſua ſi bona noſſent.

Iam

DEDICATORIA.

Iam verò quis hæresi Lutherana, ex or-
 co orta eorundem in auita fide, & in obe-
 dientia præfuli Eystettenfi debita, constan-
 tiam satis dignis laudib' celebret? Finitimi
 circumquaq; exceptis Boiis conterminis,
 turmatim ad Lutheri Euangelium, quasi
 iam iam superis ex oris deuectum conuo-
 labant, templa & monasteria diripiebant,
 sacerdotes malè prius acceptos, habitosque
 fugabant. Iam Lutherus perniciosissimum
 simul & turbulentissimum illum librum
de falsò nominatorum Episcoporum statu
 in vulgus extruserat, iam quorundam Epi-
 scoporum subditoseò adduxerat, vt à Do-
 minis suis armata manu libertatem Reli-
 gionis extorquere niterentur, tanto pro-
 gressu & successu, vt hæc secta tandem in-
 tegros greges cum ipsis pastoribus deuora-
 uerit. Casus vel potius interitus iste tristior
 est, quam vt eius amplificatione diu im-
 morari libeat. Quid interea subditi Eystet-
 tenses? In tanta tam vicinorum, quàm
 longè distantium ruina ne latum quidem
 culmum ab ea doctrina recesserunt, quam
 fan-

EPISTOLA

sanctus WILLIBALDVS ad Almonium fluuium plantauerat, magisque copiosis lacrymis, quam fluuij aquis rigauerat. Nam quod communis illa agrestium seditio, quam *rusticanam* vocant, aliquid turbarum dedit, id potius exterorum in Episcopatum, spe opimæ prædæ, irrupentium, & ad defectionem vi & armis plebē VVilbaldinam compellētium, sceleri adscribi debet. Sed facilis medicina fuit, quia bonæ mentes facilè ad bonam frugem reuertuntur. Magna hæc lausest subditorum VVilbaldinorum, & eò maior, quo secta Lutheri suauior est, & sensibus amabilior, quæ suauitas & amabilitas ingentem mox affectarum multitudinem attraxit. Intrepidè dico, si Lutherus rigidum aliquod Euangelium attulisset, vt cum Mahomete, perpetuam à vino abstinentiam; cum Montano, duas vel tres Quadragesimas & Monogamiam, seu vnas solummodo nuptias, & id genus alias viuendi asperitates priscis quibusdam Nouatoribus vsurpatis, nescio num in Germania sectatores reperturus fuisset.

DEDICATORIA.

fuiſſet, ſaltem tanto numero non reperif-
ſet.

Meritò igitur, *Illuſtriſſime Princeps*,
Celfitudo Veſtra ſibi gratulari poteſt, quo-
ties vel ſola mente, vel etiam oculo in libris
anteceſſorum ſuorum excellentem virtu-
tem conſiderat vel lectitat, ſuorumq; ſub-
ditorū erga Deum & antiſtites ſuos fidem
ac fidelitatem animo recolit: Nimirū Dei
inprimis, tum Diuorum Eyſtettēſium mu-
nus hoc eſſe exiſtimo, quorum geſta iam
temporis diuturnitate propemodum ſe-
pulta, & in obliuionem fermè abducta,
quod *Illuſtriſſima Celfitudo Veſtra* reno-
uanda, litteriſque denuò, quin Imaginibus
non ſine ſumptu, illuſtranda curauit, piè
omnino, & in cælites illos religioſè fecit.
Nec ego hunc illuſtrādi laborem deſugere
volui, vel ea etiam cauſſa, quòd plus, quàm
dimidiam vitę meæ partem, nempe trigin-
ta quatuor annos in Diœceſi S. V. Villibaldi
Ingolſtadij peregi vtinam plura, quę forſan
adhuc in Bibliothecis & Archiuis delite-
ſcunt,

o **

ſcunt,

EPISTOLA

scunt, proferre, & historiam totam locupletio-
 tiorem in publicum efferre licuisset, sed
 præstiti, quod potui. Eruent alij, si quid for-
 san vetustas reliquum fecit, cæptamque à
 me lucubrationem perficient. Ego hanc
 meam quantumcunque tandem alterius
 nomine ornare nolui, quam *Illustrissima*
Celsitudinis Vestra. Si quis sciscitetur, cur id
 faciam; is fortè aptiùs sciscitaretur, cur id nō
 facerem, tot tamque iustæ causæ suppe-
 tūt. Nihil dicam de societate nostra, quam
 constanti beneuolentia *Illustrissima Celsi-
 tudo vestra* tot iam annis complectitur,
 spretis susurronum & obtrectatorum vo-
 culis; quamq; simul ac in cathedram VVil-
 libaldinam ascendit, Eystadium accersuit,
 & in Collegio VVillibaldino collocavit,
 iactis non ita pridem pro eiusdem Societa-
 tis vsu magnifici futuri templi Fundamen-
 tis, certè commentatio de S. WILLIBALDO
 eiusque patre, fratre & sorore alteri non de-
 betur, quàm ei, qui sancto WILLIBALDO
 in throno successit; & hac successione, vt
 alij

DEDICATORIA.

alij plerique antecessorum, spiritum sancti
VVillibaldi hausit; & felicitatem, de qua
initio dicebam, huic Episcopatu esse quasi
natiuam, perpetuat.

Quanquam alio etiam titulo tempo-
ra Episcopatus *Illustrissima Celsitudinis Ve-
stra* felicia censeo, quando intueor, oues
perditas, quas in *Palatinatu Neoburgico*
ab ouili VVillibaldino lupus truculentif-
simus abstraxerat, paulatim ad caulas redi-
re, ablegatis *Quinteuangelicis tubicini-
bus*. O prosperum illum diem, quo *Illu-
strissima Celsitudo Vestra*, Monachij Sere-
nissimum Principem ac Dominum, Do-
minum VVOLFGANGVM VVILHELMVM
Comitem Palatinum Rheni, Ducem Ba-
uariae, Iuliae, Cluiae, &c. cum Serenissima
Bauariae Ducissa MAGDALENA, &c. con-
nubio stabili iunxit, lectissimisque sponsis
nuptialem benedictionem impertit. O
fortunatiorem adhuc diem illum, quo cer-
tus rumor ad nos venit, *Serenissimum illum
Principem*, Catholicae fidei professionem

** 2

publi-

EPISTOLA

publicè edidisse; iam tūc enim spei aliquid concipere poteramus, futurum, vt nouitate explosa, vetustas restitueretur, quod fit, & indies magis fiet, S. VVILLIBALDO, sancto VDALRICO, & S. VVOLFGANGO (ad quorū Diœceses Principatus iste pertinet) opem è cœlo subministrantibus, eorumque successoribus strenuè in terris allaborantibus, vt Hæresis, eò, vnde malum pedem attulit, citò referat. Mirabilis Deus in consiliis suis super filios hominum. Quod vix optare, necdum sperare licebat, en voluenda dies nunc attulit vltro. Noui quanto *Illustrissima Celsitudinis Vestra* gaudio, cui nihil tam est in votis, quàm vt sectis faceffere iussis, vitiiisq; extirpatis Orthodoxa religio, vitæque integritas floreat ac vigeant; & vt hoc sæculum nostrum, cetera sit vtcunque miserum, attamen hoc nomine felix reputari debet, quòd postquam hæreses in Germania exstiterunt, pariter insignes passim Episcopi exstiterunt, qui super gregem sibi traditum vigilantissimas excubias agerent, *soliciti*

DEDICATORIA.

licitudine non pigri, vt S. Pauli verba huc Rom. 12.
transferam, spiritu feruentes, Domino ser-
uientes, spe gaudentes, in tribulatione pati-
entes, orationi instantes, necessitatibus san-
ctorum communicantes, hospitalitatem se-
ctantes. In his Episcopis, nisi *Illustrissimam*
Celsitudinem Vestram numerarem, nimis
rerum omnium imperitus essem. Deus *Il-*
lustrissima Celsitudini Vestrae ad diuini no-
minis sui gloriam, vel ipsos S. Villibaldi
in cathedra annos clementer concedat.

Ingolstadij, pridie Kal. Augu-
sti. Anno salutis M. D C.

XVII.

** 3

LECTO.